অসম বিধান সভা

তৰাচিহ্নিত প্ৰশ্ন নং : ২৪১

উত্তৰ দানৰ তাৰিখ : ২৮-০৭-২০২৬

বিষয় : বন অধিকার সম্পর্কিত

ডঃ মিলন দাস, বিধায়ক :

মাননীয় পরিবেশ ও বন বিভাগের মন্ত্রী মহোদয় অনুগ্রহ করিয়া জানাবেন কিঃ

(ক) হাইলাকান্দি জেলায় বসবাসকারী রিয়াং (ব্রু) এবং ত্রিপুরা তফসিলি উপজাতি (পার্বত্য) সম্প্রদায়ের সদস্যদের 'বন অধিকার আইন, ২০০৬'-এর আওতায় বনভূমির অধিকার বা বাসস্থানের জন্য জমির পাট্টা প্রদান করা হয়নি অথচ একই আইন ও বিধিমালার অধীনে পার্শ্ববর্তী কাছাড় ও শ্রীভূমি জেলার সমপর্যায়ের তফসিলি উপজাতি (পার্বত্য) জনগোষ্ঠীরা বৃহৎ সংখ্যক বন অধিকারের সনদ ও জমির পাট্টা লাভ করেছে ? যদি সরকার এ বিষয়ে অবগত থাকেন, তবে এই পার্থক্যের কারণ কী ?

(খ) হাইলাকান্দি জেলার যোগ্য বনবাসী তফসিলি উপজাতি (পার্বত্য) পরিবারগুলো যাতে কোনো বৈষম্য ছাড়াই তাদের ন্যায্য বন অধিকার লাভ করতে পারে, তা নিশ্চিত করার জন্য সরকার কী পদক্ষেপ গ্রহণ করেছে বা গ্রহণের পরিকল্পনা করছে ? যদি গ্রহণ করে থাকেন তাহলে তা সদনে জানাবেন।

উত্তৰ:

পৰিৱেশ, বন আৰু জলবায়ু পৰিৱৰ্তন বিভাগৰ মাননীয় মন্ত্ৰী শ্ৰী জয়ন্ত মল্ল বৰুৱা মহোদয়ে উত্তৰ দিব :

(ক) উপস্থাপন কৰা হৈছে যে, ৰিয়াং (ব্ৰু) আৰু চাকমা সম্প্ৰদায়ক অসমৰ সমতল জিলাসমূহত অনুসূচিত জনজাতি (ST(P)) হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হোৱা নাই। ভাৰতীয় সংবিধান (অনুসূচিত জনজাতি) আদেশ, ১৯৫০ (প্ৰতিলিপি খন **সংলগ্ন-'ক'** ত দিয়া হ'ল) অনুসৰি কেৱল কাৰ্বি আংলং আৰু উত্তৰ কাছাৰ পাহাৰ (বৰ্তমান ডিমা হাছাও) স্বায়ত্তশাসিত জিলাতহে ৰিয়াং আৰু চাকমা সম্প্ৰদায়ক অনুসূচিত জনজাতি হিচাপে স্বীকৃতি দিয়া হৈছে। সেই অনুসৰি, ৰিয়াং সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলে দাখিল কৰা দাবীসমূহ অন্যান্য পৰম্পৰাগত বনবাসী (Other Traditional Forest Dwellers - OTFD) শ্ৰেণীৰ অধীনত বিবেচনা কৰা হৈছে, যদিহে তেওঁলোকে অনুসূচিত জনজাতি আৰু অন্যান্য পৰম্পৰাগত বনবাসী (বন অধিকাৰৰ স্বীকৃতি) আইন, ২০০৬-ত নিৰ্ধাৰিত যোগ্যতাৰ সকলো মানদণ্ড পূৰণ কৰে। ইয়াৰ ভিতৰত ১৩-১২-২০০৫ তাৰিখৰ পূৰ্বে কমেও তিনিটা প্ৰজন্ম অৰ্থাৎ ৭৫ বছৰ ধৰি বনভূমিত বসবাস আৰু তাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হোৱাৰ প্ৰমাণ দাখিল কৰাৰ চৰ্ত অন্তৰ্ভুক্ত।

উল্লেখযোগ্য যে, স্বীকৃত বন গাঁৱত বসবাস কৰা ৰিয়াং সম্প্ৰদায়ৰ ৮২ জন সদস্যই নিৰ্ধাৰিত সকলো যোগ্যতাৰ মানদণ্ড পূৰণ কৰাত, ২০১০-১১ বৰ্ষত ঝালনাচেৰা বন গাঁৱৰ জিলা পৰ্য্যায়ৰ সমিতি (District Level Committee - DLC)-এ তেওঁলোকক বন অধিকাৰৰ পট্টা (Forest Rights Title) প্ৰদান কৰিছিল। কিন্তু এই কাৰ্যালয়ত উপলব্ধ তথ্য অনুসৰি, শেহতীয়াকৈ হাইলাকান্দি জিলাত ৰিয়াং (ব্ৰু) অথবা চাকমা সম্প্ৰদায়ৰ কোনো সদস্যক বন অধিকাৰৰ পট্টা প্ৰদান কৰা হোৱা নাই, কিয়নো বন অধিকাৰ আইন, ২০০৬-ৰ বিধান অনুসৰি প্ৰয়োজনীয় নথিপত্ৰ পৰীক্ষা আৰু ক্ষেত্ৰ পৰ্যায়ৰ সত্যতা নিৰূপণ (Field Verification) চলি আছে।

(খ) ৰিয়াং (ব্ৰু) আৰু চাকমা সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলে দাখিল কৰা দাবীসমূহ বন অধিকাৰ আইন, ২০০৬-ৰ অধ্যায়-I, ধাৰা ২(ও) অনুসৰি অন্যান্য পৰম্পৰাগত বনবাসী (OTFD) শ্ৰেণীৰ অধীনত পৰীক্ষা কৰা হৈছে। ইয়াৰ বাবে ১৩-১২-২০০৫ তাৰিখৰ পূৰ্বে কমেও তিনিটা প্ৰজন্ম অৰ্থাৎ ৭৫ বছৰ ধৰি বনভূমিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হোৱাৰ নিৰ্ধাৰিত যোগ্যতাৰ মানদণ্ড প্ৰযোজ্য। দাবীসমূহ জিলা পৰ্য্যায়ৰ সমিতি (DLC)-ৰ সন্মুখত উপস্থাপন কৰা হৈছে আৰু বৰ্তমান পৰীক্ষা/যাচাইৰ অধীনত আছে। নিৰ্ধাৰিত সকলো যোগ্যতাৰ মানদণ্ড, প্ৰয়োজনীয় নথিপত্ৰ আৰু অন্যান্য প্ৰমাণ সন্তোষজনকভাৱে পূৰণ হ'লে, জিলা পৰ্য্যায়ৰ সমিতি (DLC)-এ প্ৰকৃত দাবীদাৰসকলক বন অধিকাৰৰ পট্টা প্ৰদান কৰিব।

বি.দ্ৰঃ ওপৰত উল্লেখ কৰা সংলগ্নসমূহ https://neva.gov.in/ ত দিয়া হ'ল ।

****

সংলগ্ন ব [redacted]

[1][THE SCHEDULE

PART I. —*Andhra Pradesh*

1. Andh [2][, Sadhu Andh]
2. Bagata
3. Bhil
4. Chenchu, [3]***
5. Gadabas [2][Bodo Gadaba, Gutob Gadaba, Kallayi Gadaba, Parangi Gadaba, Kathera Gadaba, Kapu Gadaba]
6. Gond Naikpod, Rajgond [2][Koitur]
7. Goudu (in the Agency tracts)
8. Hill Reddis
9. Jatapus
10. Kammara
11. Kattunayakan
12. Kolam, [4][Kolawar]
13. Konda Dhoras, [2][Kubi]
14. Konda Kapus
15. Kondareddis
16. Kondhs, Kodi, Kodhu, Desaya Kondhs, Dongria Kondhs, Kuttiya Kondhs, Tikiria Kondhs, Yenity Kondhs, [2][Kuvinga]
17. Kotia, Bentho Oriya, Bartika, [3]*** Dulia, Holya, [3]*** Sanrona, Sidhopaiko
18. Koya, [4][Doli Koya, Gutta Koya, Kammara Koya, Musara Koya, Oddi Koya, Pattidi Koya], Rajah, Rasha Koya, Lingadhari Koya (ordinary), Kottu Koya, Bhine Koya, Rajkoya
19. Kulia
20. Malis (excluding Adilabad, Hyderabad, Karimnagar, Khammam, Mahbubnagar, Medak, Nalgonda, Nizamabad and Warangal districts)
21. Manna Dhora
22. Mukha Dhora, Nooka Dhora
23. Nayaks (in the Agency tracts)
24. Pardhan
25. Porja, Parangiperja
26. Reddi Dhoras
27. Rona, Rena
28. Savaras, Kapu Savaras, Maliya Savaras, Khutto Savaras
29. Sugalis, Lambadis [2][Banjara]
30. Thoti (in Adilabad, Hyderabad, Karimnagar, Khammam, Mahbubnagar, Medak, Nalgonda, Nizamabad and Warangal districts)
31. Valmiki (in the [4][Scheduled Areas of Vishakapatnam, Srikakulam, Vijayanagaram, East Godavari and West Godavari districts)]
32. Yenadis, [2][Chella Yenadi, Kappala Yenadi, Manchi Yenadi, Reddi Yenadi]
33. Yerukulas, [2][Koracha, Dabba Yerukula, Kunchapuri Yerukula, Uppu Yerukula]

[2][34. Nakkala, Kurvikaran

35. Dhulia, Paiko, Putiya (in the districts of Vishakhapatnam and Vijayanagaram)].

PART II.—*Assam*

I. [5][In the autonomous districts of Karbi Anglong and North Cachar Hills]:-

1. Chakma
2. Dimasa, Kachari
3. Garo
4. Hajong
5. Hmar
6. Khasi, Jaintia, Synteng, Pnar, War, Bhoi, Lyngngam
7. Any Kuki tribes including:—
   (*i*) Biate, Biete
   (*ii*) Changsan
   (*iii*) Chongloi
   (*iv*) Doungel
   (*v*) Gamalhou
   (vi) Gangte
   (vii) Guite
   (viii) Hanneng
   (ix) Haokip, Haupit
   (*x*) Haolai
   (*xi*) Hengna
   (*xii*) Hongsung
   (*xiii*) Harangkhwal, Rangkhol
   (*xiv*) Jongbe
   (*xv*) Khawchung
   (*xvi*) Khawathlang, Khothalong
   (*xvii*) Khelma
   (*xviii*) Kholhou
   (*xix*) Kipgen
   (*xx*) Kuki
   (*xxi*) Lengthang
   (*xxii*) Lhangum
   (*xxiii*) Lhoujem
   (xxiv) Lhouvun
   (xxv) Lupheng
   (xxvi) Mangjel

1. Subs. by Act 108 of 1976, s. 4 and the Second Sch., for the Schedule (w.e.f. 27-7-1977).
2. Ins. by Act 10 of 2003, s. 4 and the Second Sch.
3. Omitted by s. 4, *ibid.*, and the Second Sch.
4. Subs. by s. 4, *ibid.* and the Second Sch., for certain words.
5. Subs. by Act 47 of 2003, s. 2.

(*xxvii*) Misao
(*xxviii*) Riang
(*xxix*) Sairhem
(*xxx*) Selnam
(*xxxi*) Singson
(*xxxii*) Sithou
(*xxxiii*) Sukte
(*xxxiv*) Thado
(*xxxv*) Thangngeu
(*xxxvi*) Uibuh
(*xxxvii*) Vaiphei
8. Lakher
9. Man (Tai speaking)
10. Any Mizo (Lushai) tribes
11. [1][Karbi]
12. Any Naga tribes
13. Pawi
14. Syntheng.
[2][15. Lalung].

[3][II. In the State of Assam including the Bodoland Territorial Areas District and excluding the autonomous districts of Karbi Anglong and North Cachar Hills]:--

1. Barmans in Cachar
2. Boro, Borokachari
3. Deori
4. Hojai
5. Kachari, Sonowal
6. Lalung
7. Mech
8. Miri
9. Rabha
[2][10. Dimasa
11. Hajong
12. Singhpho
13. Khampti
14. Garo].

PART III.—*Bihar*

1. Asur, [2][Agaria]
2. Baiga
3. Banjara
4. Bathudi
5. Bedia
[4]***
[5][6.] Bijhia
[5][7.] Birhor
[5][8.] Birjia
[5][9.] Chero
[5][10.] Chik Baraik
[5][11.] Gond
[5][12.] Gorait
[5][13.] Ho
[5][14.] Karmali
[5]15.] Kharia
[5][16.] Kharwar [2][Dhelki Kharia, Dudh Kharia, Hill Kharia]
[5][17.].Khond
[5][18.] Kisan
[5][19.] Kora [2][Nagesia]
[5][20.] Korwa [2][Mudi-kora]
[5][21.] Lohara, Lohra
[5][22.] Mahli
[5][23.] Mal Paharia
[5][24.] Munda [2][Kumarbhag Paharia]
[5][25.] Oraon [2][Patar]
[5][26.] Parhaiya [2][Dhangar Oraon]
[5][27.] Santal
[5][28.] Sauria Paharia
[5][29.] Savar.
[2][31. Kawar
32. Kol
33. Tharu.]

---

1. Subs. by Act 10 of 2003, s. 4 and the Second Sch.
2. Ins. by s. 4 and the Second Sch., *ibid.*
3. Subs. by Act 47 of 2003, s. 2.
4. Item No. 6 and the entries relating thereto omitted by Act 30 of 2000, s. 24 and the Sixth Sch. (w.e.f. 15-11-2000).
5. Item Nos. 7 to 30 renumbered as item Nos. 6 to 29 by s. 24 and the Sixth Sch., *ibid.* (w.e.f. 15-11-2000).